

Protokoll

UNGDOMSTINGET

i

Borg bispedømme

21. – 23.mars 2014

på

Fossheim leirsted,

Løken i Høkand

Innledning

Ungdomstinget 2014 ble arrangert på Fossheim leirsted, Løken i Høland 21.-23.mars. Deltakerne på Ungdomstinget var sammen med deltakerne på fagdag fredag fra kl 10.00 til kl 16.00 med tema "Konfirmantleirarbeid" v/ Åse Mari Kessel. I alt 40 ungdommer (33 av disse delegater) var samlet i løpet av helga, noe som er en dobling siden 2013. Ungdomsrådet hadde hyret inn musikere som var med hele helga. På lørdag kom biskop Atle Sommerfeldt og deltok i programposten "Biskopens time".

UT 01/14 Konstituering og forretningsorden

VEDTAK: Ungdomstinget 2014 valgte Espen Robsahm Kjørven og Sophie Seehus Berg som ordstyrere. Ungdomstinget 2014 valgte Berit Movik Lo som referent.

UT 02/14 Orienteringer

2.1.Årsmelding fra Ungdomsrådet i Borg 2013

Ungdomstinget i 2013 ble arrangert på Solbukta leirsted 8.-10.mars på Gressvik med 15 deltagere fra 8 menigheter. Starten på tinget ble lagt til fagdag for menighetspedagoger, kateketer, ungdomsdiakoner og andre som jobber med trosopplæring. Temaet for fagdagen var «Utfordringer og muligheter i kommunikasjon med barn, unge og deres foreldre på sosiale medier» v/ Kommunikasjonsrådgiver i Barneombudet Vidar Haagensen. Gateprest i Oslo Jan Christian Kielland hadde innledning til samtale om tema «Muligheter på nett».

Ungdomsrådet 2013-2014

Leder: Espen Robsahm Kjørven (Fjellhamar)

Nestleder: Marit Ottesen-Næss Marman (Hovin)

Sosialt ansvarlig: Trine Aarbogh Bøhler(Ullensaker)

Sosialt ansvarlig: Sebastian Aas Isaksen (Glemmen)

Elise Sundby Brun (Glemmen)

Morten S. Finholt (Auli)

Varamedlem: Sophie Berg (Skedsmo)

Varamedlen: Lasse Grønvold (Løken)

Frøydis Indgjerdingen, representant fra Borg bispedømmeråd

Berit Movik Lo, rådgiver bispedømmekontoret og sekretær i rådet

Morten S. Finholt har i løpet av året gått ut av rådet.

Ungdomsrådet har hatt 10 møter I perioden 2013/2014. Rådet har behandlet 28 saker.

- Seminarhelg 16.-18.august.

Ungdomsrådet dro til Kråkerøy menighet for å forberede Ungdomstinget 2014, legge strategi for arbeidet i UR og for å bli bedre kjent. Ungdomsrådet deltok i gudstjenesten i Kråkerøy kirke søndag 18.august

- Trosopplæringskonferansen

Telise Gudevold Heksem, Elise Sundby Brun og Espen Robsahm Kjørven deltok på Trosopplæringskonferansen i Lillestrøm i oktober

- Ungdommens kirkemøte 2013

Borg bispedømme var representert med to delegater på Ungdommens kirkemøte i Bergen: Marit Ottesen-Næss Marman og Sebastian Aas Isaksen.

- Møte med Bispedømmerådet

Ungdomsrådet deltok på bispedømmerådets møte i Bispegården i Fredrikstad den 11. september 2013 med en orientering og samtale om saker Ungdomsrådet er opptatt av.

UT03/14 "Superkristen"- Kristen identitet

Ungdomstinget i Borg 2014 tar opp saken «Superkristen» som også skal være hovedtema på Ungdommens kirkemøte 2014. Dette er en viktig sak for ungdom rundt om i bispedømmet, og denne saken vil handle om kristen identitet og om hvordan vi blir møtt av andre.

For mange unge er det ikke alltid lett å stå frem som kristen utenfor det kristne ungdomsmiljøet, og i mange settinger som skole og fritidsaktiviteter blir de møtt med spørsmål som: "Er du sånn superkristen?", "Hva slags kristen er du?" eller «Hvor kristen er du?» Slike spørsmål kan oppfattes som dømmende og den som spør har ofte et bilde av det å være kristen, som ikke nødvendigvis stemmer for den som blir spurt. Når slike situasjoner oppstår, kan det være lett å føle seg angrepet, og man kan føle behov for å forsvare seg, eller definere hva man tror eller ikke tror. I møte med slike spørsmål blir det ofte vanskelig å gi et godt svar, særlig hvis man er "ny i troen" eller er usikker på sin tro. Hvis man føler at man blir "satt i bås" kan det føles vanskelig å komme ut av den. En vanlig oppfatning blant mange er at kristne er naive, kjedelige og ensformige personer med lukkede sinn. Muligheten for å forme sitt eget uttrykk blir borte, og man kan føle seg maktesløs ovenfor samtalepartneren dersom han eller hun allerede har stemplet en før man i det hele tatt har fått komme til orde.

"Superkristen" kan ofte være et negativt ladet ord som brukes for å definere en gruppe kristne og/eller for å bestemme en slags grad av tro. Noen av de tingene som assosieres med en "Superkristen" kan være en som kan Bibelen på rams og går til gudstjeneste hver søndag. Denne slags munketilværelse er noe de fleste unge kristne ikke vil bli stemplet med, fordi det i dagens samfunn er viktig å være en interessant og spennende person, med mye å gjøre og mange venner.

Spørsmål og fordommer kan være et resultat av fremmedfrykt, og at ikke-kristne synes kristne felleskap virker skumle og spesielle. Man har ofte et veldig tett og nært felleskap, og har man ikke tatt del i dette felleskapet selv, har man heller ikke en forståelse for det. Det finnes ingen fasit på hvordan man skal være kristen og mange unge vet ikke helt hvordan de skal møte et slikt overveldende miljø. «Gladkristen» er et ord som beskriver denne «overpositive» energien som ofte forekommer på leir, dette er ikke nødvendigvis negativt, og noen steder noe man higer etter. Mange tror det alltid er slik i kristne ungdomsmiljøer og er skeptiske eller usikre.

Det er også viktig å påpeke at det ikke alltid er for å dømme det blir spurt om tro, mange er nysgjerrige på hvordan noe de ikke selv opplever kan være så viktig for noen andre, man blir ofte møtt med en stor respekt, fordi i dagens sekulære samfunn er det å være kristen et bevisst valg man må ta.

Når det er snakk om tro, eller når man skal forklare sin tro både i og utenfor kristne ungdomsmiljøer, blir det fort snakk om en slags trosskala. Det å definere tro på denne måten er feil. Det handler ikke om hvor troende man er, det viktigste er å tro, og at troen alene er nok.

Ungdomstinget 2014 synes det er viktig å få ryddet opp i begrepene om "grad av tro" og "hvor kristen man er", for selv om det er de ordene som blir brukt, er det ikke det som blir ment. Det det ofte blir lurt på når slike spørsmål kommer opp, er i hvilken grad man er aktiv i kirkens arbeid, om man er en del av det lokale kristne felleskapet eller hvordan man ser på viktige spørsmål som omhandler temaer som kjønnsroller, homofili, sex, alkohol, abort og liknende.

Ungdomstinget 2014 oppfordrer menighetene til å ha en åpen dialog med de unge i menigheten. For at det skal bli lettere å møte fordommene, er det viktig å være sikker i sin egen tro og i egne meninger. Som ungdommer vet vi at det kan være vanskelig å finne sitt eget trosuttrykk. Ungdomstinget 2014 mener det kan styrke de unges identitet som kristen, ved å være en del av et kristent felleskap hvor det er rom for samtale. Når man er trygg på seg selv, sin tro og sine meninger blir ikke møtet med begrepet "superkristen" like ubehagelig.

Enstemmig vedtatt

UT 04/14 Alkohol i kristne ungdomsmiljøer

Ungdomstinget i Borg 2014 har tatt for seg saken "Alkohol i kristne ungdomsmiljøer" hvor vi ønsker å belyse hvilke utfordringer ungdom står ovenfor i møtet med alkohol.

Et av Norges største samfunnsproblemer er alkoholmisbruk. Nordmenn generelt har en usunn drikkekultur, hvor den kjente "helgefylla" er svært utbredt. I 80% av alle voldstilfeller i Norge er alkohol/rus involvert.

I en undersøkelse fra SIRUS¹ viser det seg at den gjennomsnittlige debutalderen for alkohol i Norge ligger et sted mellom 15 og 16 år. Det er altså ikke uvanlig at ungdom kommer i kontakt med alkohol allerede i en ung alder. Etersom det blir mer aksept for å drikke alkohol, blir det vanskeligere for ungdom å skille mellom situasjoner der alkohol er akseptabelt og forsvarlig, og situasjoner der det er upassende. Når ungdom begynner å drikke blir det ofte slik at man glemmer å ha det gøy på andre måter. Det blir stadig vanskeligere å ha sammenkomster der alkohol ikke er innblandet. Dagens ungdom møter alkohol på daglig basis, enten i sammenheng med skole, fritid eller den stadig økende strømmen av party-bilder på sosiale medier. En ting ungdom spesielt må forholde seg til er; hva skal man tenke og gjøre i forhold til alkohol? Dette er noe av det Den norske kirke er spesielt dårlige til å snakke om. Dette emnet er ofte tabubelagt og er vanskelig å skape sunne og sanne samtaler om.

¹ Statens institutt for rusmiddelforskning, se for øvrig <https://www.kirken.no/?event=downloadFile&FileID=300729>

Men akkurat hva skal en sunn og sann samtale om alkohol inneholde? Det å komme med skrekkehistorier og formaninger om hva som kan gå en galt hvis man misbruker alkohol viser seg å ha liten effekt. En god måte å relatere til det kristne syn på alkohol kan være å bruke referanser fra bibelen. Alkohol nevnes flere ganger, alt fra advarsler om å avstå fra alkohol som i Efeserne 5:18 og i Ordspråkene 23:29-35, til mer positive omtaler som i Johannes 2:1-11 der Jesus gjør vann til vin. I bibelen fremstilles berusende drikke, da hovedsakelig vin, som noe positivt, men også en fristende drikk som kan bli misbrukt. Alkohol er ikke ensbetydende med det vi omtaler som syndig i seg selv, men kan ved overdrevent bruk bidra at man kan utsette seg selv eller andre for fare eller ubehagelige situasjoner.

Den norske kirke har tradisjonelt hatt konkrete rammer på bruk av alkohol, og anser alkohol som uakseptabelt i kirkelige arrangementer, spesielt de som er rettet mot ungdom. Dette gir en sone uten drikkepress for mange unge. Likevel er alkohol et tema i sosiale sammenhenger blant ungdommer utenfor kirken. Problemet er når alkohol og fyll gir status, og er noe kristen ungdom anser som kult. Ofte er det ledere som snakker åpent om helgens festing med både konfirmanter og med-ledere, noe som indirekte kan skape drikkepress.

Det er svært viktig at kirken skaper arenaer uten alkohol, men det er også viktig med dialog rundt temaet. Ungdomstinget 2014 opplever en mangel på samtaler om tabubelagte emner hos sine menigheter, og ser viktigheten av å komme over denne sårbarhetsterskelen som samtaler om alkohol utgjør. Alkohol er noe alle vil møte på i livet sitt, og for ungdom er det ønske, og et sårt behov å snakke om dette. Den norske kirke må skape rom for samtaler om alkohol, ettersom det er vesentlig å ta opp dette allerede i ung alder. Man må få gode samtaler som kan skape gode holdninger, og gi ungdom en mulighet til å opparbeide selvstendige meninger. Ledere kan ofte føle seg usikre, og føle at de mangler tilstrekkelig kunnskap om hvordan man skal ha slike samtaler som ikke er støtende eller moraliserende, men faktisk skaper motivasjon. Kirkelige ansatte må tørre å ta samtalen om alkohol og utfordringene det fører med seg, for en taus kirke er en feig kirke.

Ungdomstinget i Borg 2014 oppfordrer menigheter til å:

- Skape god dialog om alkohol i konfirmantundervisningen og følge dette opp jevnlig
- Legge opp til temadiskusjoner om forhold til - og synspunkter om - alkohol
- Være åpne om tabubelagte temaer og svar på spørsmål
- Invitere til gruppesamtaler på KRIK, ungdomsklubben og andre steder der ungdom er samlet
- Bruke ledersamlinger for å skape refleksjon og tanker hos ledere som de kan videreføre til andre unge i menigheten

Enstemmig vedtatt

UT 05/14 Lederskap og ansvar

Etter konfirmasjonen vil mange menigheter oppleve det som en utfordring å beholde ungdommene i sitt arbeid. Erfaringer fra de tidlige fasene av trosopplæringsreformen har vist at et av de mest vellykkede tiltakene for å holde på denne gruppen er ledertrening. Dette er en god måte å engasjere ungdom til å ta eierskap i eget menighetsarbeid.

For å drive godt arbeid trenger vi gode ledere, og for å få disse trengs det god ledertrening

som utfordrer og utvikler deltakerne. Det bør også være i samspill med Den norske kirkes visjon om å være en bekjennende, tjenende, misjonerende og åpen folkekirke.

Ungdomstinget i Borg 2014 ser at trivsel i ledermiljøene er grunnlaget for et sterkt engasjement og i ønsket om å bidra og å være med på å utvikle menighetens arbeid for unge. Samtidig er det viktig å snakke om lederskap som en tjeneste, at man ikke først og fremst skal være til tjeneste for seg selv men for de en er leder for. For å nå dette målet er det viktig å legge til rette for gode og inkluderende lederfelleskap som må kunne kombinere en lav inngangsterskel med mulighet for både utfordring og vekst. Slike fellesskap bør åpne for selvstendig refleksjon over sentrale spørsmål som «Hvem ønsker jeg å være?» og «Hvem ønsker jeg å være som leder?». Det bør også tilrettelegges for god veiledning for å bearbeide disse spørsmålene og legge til rette for nye muligheter og utfordringer. Ledertrening gir også en god anledning for å drive trosopplæring, og man kan gjerne fordype seg i temaer som blir tatt opp under konfirmasjonen eller ta opp nye temaer som disippelskap, åndelig veiledning og undervisning om nådegaver.

Ungdomstinget 2014 mener det er viktig at det blir gitt god kursing og undervisning om hvordan en bør opptre som leder i spesielt vanskelige eller sårbare situasjoner. Vi mener det er viktig at Den norske kirke ser at unge ledere er en utrolig viktig ressurs i det å komme i samtale med og å se utsatt og vanskeligstilt ungdom. I mange slike situasjoner vil det kanskje kunne oppleves godt å prate med en som er nærmere sin egen alder og som man i større grad føler kjennskap til. Samtidig må man ta på alvor at selv om dette kan føles godt og meningsfylt så vil det også kunne bli en stor påkjenning der en kan føle seg tom og utilstrekkelig. Det bør derfor bli gitt god informasjon om hvordan man best kan yte god hjelp, og hvem en selv kan få veiledning av. Det vil her også være naturlig at ledere som kan tiltenkes et slikt ansvar bør få god opplæring i omfanget av en taushetsplikt og av meldeplikten, og at det etableres gode systemer som sikrer at også lederen blir særlig godt ivaretatt. Det er også viktig å merke at disse situasjonene kan oppstå også utenfor avtalte rammer, som for eksempel i skolegården, under aktivitet på leir eller en vanlig kveld på ungdomsklubben. Derfor er det viktig at alle ledere bør få en minimumskompetanse om hvordan å te seg når slike tilfeller oppstår.

Ledere tåler mye, men de tåler ikke alt. Det er viktig at man ikke driver «rovdrift» på lederne. For at ledertrening skal skje på en god og forsvarlig måte er det derfor viktig å ikke bare spørre lederne om hva de har lyst til, men også om hva de har tid til. Her kan det også være nyttig å se på hvilket faktisk utbytte lederne får av oppgavene de blir tildelt. Rengjørings-ansvar og møteledelse er to ulike oppgaver som av to ulike ledere kan oppleves som givende eller slitsomt og demotiverende. I alle lederfelleskap vil det være ulike interesser, evner og nådegaver og et godt ledertreningsopplegg bør åpne for å kunne teste ut, kjenne på og utvikle disse.

I god lederutvikling må lederne føle at de blir sett og anerkjent. Det er viktig at lederne får egne tiltak som f.eks. leder-kvelder, leder-turer, leder-middager og liknende tiltak lederne blir feiret og takket for sin gode innsats. På denne måten kan de oppleve å være mottakere for arrangement og ikke på jobb.

Som leder er man et forbilde både for yngre deltakere, men også for andre ledere. Derfor bør det kunne forventes mer av en som har vært leder lenge, enn en som nettopp har startet på lederkurs. Det må være lov til å gjøre feil, men det bør finnes noen absolutte krav som skal følges av alle, for eksempel at det ikke skal forekomme mobbing av verken deltakere eller av andre ledere. Leder-rollen bærer en med seg overalt, enten man er på leir, i menigheten eller

på fritiden ellers. Derfor ordtaket: «En gang leder, alltid leder». I begynnelsen av et lederopplegg kan det fokuseres mest på praktiske oppgaver, men etterhvert bør man kunne utfordre lederne på temaer som leder-identitet og tanker om å være et trosforbilde.

Ungdomstinget 2014 utfordrer alle norske menigheter til å åpne for et bredere spekter av oppgaver som ledere kan brukes i og utfordres til. Her kan man for eksempel tenke leirplanlegging-, og -gjennomføring, og å holde prekenes og lede og drive arbeid for unge. Det er viktig at det skjer en reell ansvarsoverføring fra de eldre lederne og de ansatte til de yngre lederne for at lederne skal få en ekte følelse av medansvar. Lederne må ikke bare få ansvarsoppgaver, men etterhvert også kunne utfordres til å ta hele ansvarsområder, enten alene eller med andre ledere.

Ungdomstinget 2014 mener at Den norske kirke har et stykke å gå i å gjøre god bruk av de lederressursene og det ressurspotensialet som finnes i menighetsarbeidet. Det er viktig å la kunnskap og gode erfaringer kunne bli delt mellom ulike menigheter og man burde også i mye større grad benytte seg av organisasjoner som Laget, Acta, Norges KFUK-KFUM med flere, til hjelp og veiledning i lederarbeidet.

Ungdomstinget i Borg 2014 oppfordrer norske menigheter til:

- Å utvikle gode og solide ledertreningsopplegg med fokus på at lederne skal utrustes til å fungere selvstendig i ansvarsområdene de blir tildelt og at de skal få oppleve konkret medansvar og medeierskap i disse oppgavene.
- Å ansvarliggjøre ledere også i oppgaver der det kan «svi litt»; ledere kan brukes til alt, det være seg leirplanlegging som prekenarbeid. Gi lederne reelt ansvar og våg å la dem gjøre feil.
- Å satse på samarbeid mellom menigheter, og med organisasjoner. God kunnskap og god erfaring hjelper langt mer om det blir delt med andre.

Ungdomstinget i Borg 2014 ønsker videre at:

- Unge ledere i norske menigheter får grunnleggende kursing i hvordan å snakke med andre unge mennesker i spesielt sårbare situasjoner, og at de får oppleve, dersom det er ønskelig/tjenelig å bli brukt og utfordret i slike tjenester.
- Unge ledere må kunne oppleve å føle seg sett og ønsket i arbeidet de tilhører, men at dette ikke må resultere i et overforbruk av lederne der de blir utmattet eller utbrent i arbeidet. Det bør satses på regelmessige og gode tiltak der lederne ikke nødvendigvis trenger å tjene andre.

Enstemmig vedtatt

Sak 06/14 Rekruttering til kirkelig tjeneste

Ungdomstinget i Borg 2014 har satt rekruttering til kirkelig tjeneste på agendaen fordi dette er et viktig satsningsområde for kirken. Den norske kirke har som Norges majoritetskirke stort behov for bemanning for å kunne opprettholde sitt arbeid. Ungdommens kirkemøte hadde rekruttering til kirkelig tjeneste som en av sine saker i 2011 (UKM 08/11 Rekruttering til kyrkjelege tjeneste). Ungdomstinget 2014 stiller seg bak denne saken og ser at mye av det som ble snakket om da fortsatt er høyst aktuelt.

En viktig utfordring kirken står overfor er at mange prester nærmer seg pensjonsalder, og det er ikke mange nok "nye" prester til å ta over. Rekrutteringen til kirkelig tjeneste er generelt for lav i forhold til behovet, og dette gjelder ikke bare prestatjenesten. Det er mange grunner til at rekrutteringen til kirkelige stillinger er lav, blant annet fordi det er mange misoppfatninger om hva kirkelige stillinger faktisk innebærer. Mange oppfatter kirkelig tjeneste som kjedelig, slitsomt og ensformig. Videre er det et utbredt oppfatning at det er et misforhold mellom lengden på utdanning og arbeidsmengde i forhold til lønn.

Ungdomstinget 2014 mener at gudstjenesten er en viktig arena for rekruttering til tjeneste i kirken. Et godt forhold til kirken er en forutsetning til at folk søker seg til kirkelig tjeneste. Siden de fleste møter kirken først og fremst gjennom gudstjeneste, er det viktig at gudstjenesten oppleves som relevant og livsnær. Det er også viktig at gudstjenesten er tilpasset ulike forutsetninger og lokale forhold. Ungdomstinget 2014 refererer for øvrig til UT-sak 03/13 Kreativ formidling og UKM-sak 08/12 Preken og forkynnelse.

Ungdomstinget 2014 mener at hovedutfordringen når det gjelder rekruttering ligger i mangel på informasjon om kirkelig tjeneste. Kjennskap til og kunnskap om kirken er avgjørende. Mange assosierer kirken først og fremst med gudstjeneste søndag klokken elleve, og kjenner ikke til det mangfoldet av aktiviteter og arbeid som gjøres i kirkelig regi. Videre er det lite kjennskap til de forskjellige kirkelige stillingene som kateket, diakon, kirketjener og ikke minst administrative stillinger som kirkeverge og menighetssekretær og så videre. Å ha en godt fungerende stab med et godt arbeidsmiljø er avgjørende for at den enkelte ikke skal bli overarbeidet eller utbrent. Dette er spesielt utfordrende på små steder med lite ressurser. Ungdomstinget 2014 ser derfor behovet for å ha en "minimumsbemanning", slik at ikke én person blir sittende igjen med alt arbeidet.

Ungdomstinget 2014 mener at det er viktig å følge opp ungdom etter konfirmasjonen, da dette er en tid hvor mange "faller ut". Ledertreningskurs, leirer og liknende er gode tiltak her. I disse kursene bør det informeres om og inspireres til kirkelig tjeneste. Dette kan skje for eksempel ved at de ansatte selv informerer om hva de gjør, hvordan det er å jobbe i kirken og om hva som motiverer dem. Det er også viktig med tiltak som er spesielt rettet mot unge voksne.

Ungdomstinget 2014 ser at det er mange gode tiltak som har kommet til gjennom Trosopplæringsreformen. Ved dåpen blir man medlem i kirken, og det er viktig at det er mange gode arenaer hvor barn og unge samles, slik at de får et godt forhold til kirken fra ung alder. Ved å legge til rette for denne tilhørigheten er sannsynligheten større for at de unge blir værende i det kirkelige felleskapet. Det er også viktig at de unge føler seg sett og verdsatt i kirken. Ansvarsgjøring av unge virker motiverende for videre engasjement i kirken, enten som frivillig eller ansatt.

Det er viktig at kirkelige utdanningsinstitusjoner er synlige gjennom utdanningsmesser, skolebesøk og andre relevante arenaer. Det er også viktig med godt samarbeid mellom kirken og de kirkelige utdanningsinstitusjonene.

Ungdomstinget i Borg 2014 oppfordrer:

- Bispedømmerrådet til å ha fokus på bemanning og arbeidsmiljø i menighetene, med tanke på arbeidsfordeling, ansvarsområder og samarbeid
- Menighetene til å satse på opplegg for barn og unge med formål å gi dem et godt forhold til kirken
- Menighetene til å ha ledertreningskurs i tiden etter konfirmasjonen og ha obligatorisk informasjon om kirkelige stillinger som en del

Enstemmig vedatt

UT 07/14 ”Resolusjon om Kirke 18 – 30

Saken utgår.

Enstemmig vedtatt

UT 08/14 Valg av nytt Ungdomsråd i Borg

Nytt ungdomsråd i perioden 2014 – 2015 er:

Lasse Grønvold (Høland), Andreas Lo Kværnå (Greåker), Espen Robsham Kjørven (Fjellhamar), Marit Marman (Hovin), Sebastian Aas Isaksen (Glemmen), Elise B Brun (Glemmen), vara Susanne Arntzen (Kråkerøy) og vara Sophie Berg (Skedsmo)